

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De natura, qualitate, & introductione Pensionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

De natura, qualitate, & introductione pensionis.

Quaestio 428. Quid nominis sit, & quid in genere significet pensio?

Respondeo: Vox hac late accepta omne debitum annuum vel menstruum, & universaliter, quidquid per certa tempora distributum praestatur, significat. Strictius vero accepta annuam pecuniam vel fructuum quantitatem, ex beneficii emolumentis à beneficiario debitam alteri. Lott. *de re benef.* l. 1. q. 35. n. 9. 10. & 11. In utraque hac significatione idem hujus vocis est etymon. Lott. *ibid.* n. 12. nimirum vel *pendo pendis*, quod est solvo, juxta quod etiam pensionis solutio dicitur pensitatio, ut Gamb. *de off. leg.* l. 6. n. 39. apud Lott. vel *pendeo pendes*. non quidem quia dependet à beneficio, unde extrahitur velut usus fructus à proprietate, ut Barb. *juris Eccles.* l. 3. c. 11. n. 2. *Gig. de pens.* q. 1. n. 9. Caccialup. *cod. tr.* q. 2. aliter apud Lott. n. 14. ne aliàs diversà hujus vocis sumptà genericè & sumptà specificè admitenda sit derivatio; sed quia ex natura sua semper pendet, seu est debitum in suspensio, dum soluto debito unius anni, quod pendebat, incipit alterius anni debitum pendere, ità ut nulla detur pars temporis, quo non dicatur debitum pendere, seu esse in suspensio, Lott. n. 15. & 16. ex Connan. in *Commentar. juris civilis* l. 4. c. 15. n. 9. neque enim minus, ut idem Lott. n. 17. pendentiam ex tempore, quam ex re, cui cohaeret, estimamus, & ità fructus pendentes dicimus, quorum colligendorum necdum tempus advenit.

Quaestio 429. Quid rei sit pensio Ecclesiastica, seu qualiter definiatur?

1. **R**espondeo primò: Pensionem multifariam definiri à diversis, ut videre est apud Garc. *de benef.* p. 1. c. 5. n. 162. disconvenientià harum definitionum potissimum ex eo orta, & in eo sita, quòd quidam definiendam suscepere pensionem, ut quid, seu ut res juris est, alii ut quid rei seu facti est; uti hanc differentiam insinuat Azor p. 2. l. 8. c. 5. q. 1. in fine. proinde ad conciliandos inter se Auctores illos,

2. Respondeo secundò: Pensionem in posteriore acceptione sic rectius & exactius videri definiri à Coraf. *de benef.* p. 1. c. 4. n. 6. apud Garc. *loc. cit.* n. 163. quòd sit moderata portio ex redditibus beneficii auctoritate Superioris ad tempus separata per modum quantitatis, & cum causa alteri assignata; cum qua ferè coincidit illa, quam assertit Lott. *loc. cit.* n. 11. quòd sit annua pecuniae quantitas alicui in perpetuum debita à beneficiario in ejus vitæ subsidium super ipsius beneficii emolumentis per Papam reservata. Neque in eo differre videntur, quòd prior dicat, *ad tempus separata*: & secunda dicat, *in perpetuum debita*. Hac enim duo bene simul consistunt, dum per primum intelligitur, quòd sit pars fructuum ad tempus nimirum v. g. ad mortem pensionarii separata à reliquis fructibus beneficiario remanentibus, & non in perpetuum, seu semel pro semper, ità ut nunquam pars illa fructuum redeat ad beneficiarium; per alterum vero: *in perpetuum debita*: intelligatur, solvendam pensionario usque ad ejus mortem,

quemadmodum commenda in perpetuum sonat commendarii beneficium usque ad mortem commendatarii. Item illa, quam assertit Card. de Luc. *de pens.* d. 19. n. 8. quòd sit quadam fructuum portio, quae per Papam extrahitur à fructibus beneficii pensionario assignata, reliquis fructibus remanentibus ad commodum titularis. Item illa, quam assertit Azor. *loc. cit.* q. 1. *ad initium*. quòd sit certa portio ex alieno beneficio Ecclesiastico iusta de causa ad tempus detracta & separata: adde, alteri solvenda. Pensio autem in priore acceptione definiti potest, quòd sit jus exigendi & percipiendi dictam portionem, &c. ut colligitur ex Garc. *loc. cit.* n. 170. nisi, quòd is, uti & Navar. apud illum n. 167. addat *ius spirituale*, quòd utrum rectè addatur, patebit ex sequentibus. Et hoc erat, quòd contendebat Nav. *cons.* 63. n. 6. *de simon.* & in *manu.* c. 23. n. 111. apud Garc. n. 166. nempe, quòd sicut beneficium non est fructus, qui percipiuntur ex illo, sed jus illos percipiendi, ità etiam pensio non sit illa certa portio fructuum, sed potius jus illam percipiendi. Porro dicitur in definitione portio de redditibus beneficii detracta & separata, quia est pars quadam dictorum reddituum, & res per se à titulo & jure beneficii separata, sicut usus fructus à proprietate secundus per se distinguitur. Azor *loc. cit.* Cetera datae definitionis declaratoria petenda ex sequentibus.

Quaestio 430. Qualiter differat hac pensio à reservatione fructuum, item à pensionibus domuum, praediorum &c. beneficii?

1. **R**espondeo ad primum: reservatarius fructuum plus aliquid habere videtur, quam simplex pensionarius; unde etiam non venit sub legibus disponentibus de pensionariis: istudque majus jus, tale, quale est, concernit quandam majorem servitutem (intellige respectu Ecclesiae seu beneficii gravati) redolentem speciem usufructus, quam pensio. Card. Luc. *de pens.* d. 63. n. 3. Unde usque adeo hac inter se diversa sunt, ut qui habet mandatum ad resignandum sub reservatione fructuum, aut quorà illorum, censetur excedere fines suos, & ità nihil agere, si resignationi consentiat sub reservatione pensionis in justa quantitate. Lott. l. 1. q. 35. n. 60. quinimò tali reservationi fructuum ne quidem convenit nomen pensionis latissime sumpto hoc vocabulo, ex quo talis, cui reservati fructus, auctoritate propria, & ex se fructus percipit ad instar veri usufructuarii, cui ideo aequiparatur ad distinctionem pensionarii, quòd non contingit in pensione, quae pensionarius tenetur, ut dictum, recipere de manu alterius. Lott. *loc. cit.* n. 56. juncto n. 59. Et quamvis pensio imponatur super fructibus, hinc tamen sunt in simplice obligatione, & non in solutione. Lott. *loc. cit.* n. 51. & 5. De quo plura infra.

2. Respondeo ad secundum: Quamvis de cetero etiam pensio Ecclesiastica quoad plures effectus assimiletur usufructui, pensionisque materia regulatur secundum eosdem terminos, quibus regulatur usufructus, Card. Luc. *de pens.* d. 68. n. 14. Lott. l. 1. q. 42. n. 26. ità ut non defuerint, qui attributi sint pensionem esse verè usufructuam. Lott. *loc. cit.* n. 21. uti id patet potissimum inter reliqua ex eo, quòd sicuti in usufructu distinguitur jus formale à jure causali, factaque separatione juris casualis (quòd nuncupat Lott. n. 23. *commo-*
ditatem)

ditatem) à jure formali, durante illius causâ, usufructuarius nullam ex ipso usufructu utilitatem consequatur; cum apud eum nihil remaneat, quam nudus titulus; ita etiam in pensione remanente illo jure formali penes pensionarium, jus causale, seu ea commoditas percipiendi possit cedi & transferri veluti quodvis aliud expositum libero hominum commercio. Lott. loc. cit. à n. 22. Nihilominus non idem omni ex parte juris est de pensione, quod de usufructu. Azor loc. cit. c. 3. q. 8. adeoque ejus cum usufructu assimilatio æquivoca est. Card. de Luc. cit. d. 68. n. 23. uti id potissimum ex eo constat, quod usufructus sit in commercio nostro, secus verò pensio, Tond. qq. benef. p. 1. c. 35. n. 7. & quod usufructus commercium non impediatur ex ipsius intrinseca natura, sed solum ab eis & interesse proprietarii, secus autem sit in pensione, quæ cedi nequit alteri aut extingui cum recompensa temporali, non ob aliquod interesse Papæ (cujus consensus ad hoc omnino requiritur) sed ratione subjectæ materiæ, cujus commercium ex tylo Curia interdicitur est. Card. Luc. cit. d. 68. n. 23. de quo infra. Item ex eo juxta Azor loc. cit. ex eo, quod pensiones, quia ex bonis Ecclesiæ & fructibus beneficii conceduntur, relicta post mortem inter spolia habentur, & ad hæredes non transmittuntur, secus ac usufructus, utpote qui ex bonis patrimonii conceditur: quæ num vera, statues ex dicendis infra.

Quæstio 431. An pensio sit onus reale?

Respondeo, esse onus reale in hærens beneficium seu fructibus illius, ac sequens beneficium, super quo reservatum, nec non possessorem ejus fructus percipientem. Gonz. ad reg. 8. gl. 34. n. 47. Paris. de resign. l. 6. q. 2. n. 27. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 7. n. 9. Lott. l. 1. q. 39. n. 75. Unde & quantitas pensionis respicit directè rem & ejus estimationem, nec attenditur mutatio personæ succelloris in beneficio gravato & diversitas status illius. Lott. loc. cit. n. 76.

Quæstio 432. Quotplex sit pensio?

1. Respondeo primò in genere, pensionem esse duplicem, nempe aliam spirituales, quæ clerico quæ tali conceditur, adeoque in pensionario requiritur status clericalem, & officium aliquod spirituale expostulat, quale v. g. est recitatio officii B. Virginis; aliam temporalem, quæ est portio aliqua extracta ex aliquo beneficio talem statum pensionarii non requirens, concessa ob temporale aliquod ministerium exercitum vel exercendum. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. n. 2.

2. Secundò: Pensio alia est temporalis, seu non perpetua, quæ tantum ad vitam pensionarii reservatur: & hæc est propriè pensio, de qua in præfenti. Alia est perpetua, quæ non est verè pensio, sed potius species oneris realis perpetuè infixi Ecclesiæ, ejusque fructibus per modum canonis vel census, ac proinde minimè regulanda juxta terminos generales pensionum temporalium, v. g. cum regula est, ut in reservatione novæ pensionis faciendâ sit mentio antiquarum, non tamen veniat hæc species pensionis perpetua. Card. de Luc. de pens. d. 77. n. 12. & 13.

3. Tertio: Alia reservata ex causâ onerosa, nempe resignationis, seu cessionis in favorem alterius propter extinctionem litis, & sic in causâ

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

concordiæ vel simili. Alia reservata ex causâ lucrative, quando nimirum vacante beneficio, uni illud conferitur, & alteri reservatur pensio super fructibus ejusdem beneficii, ut iste reservatarius inde commodius sustentari, vel studiis vacare, aut etiam titulo dictæ pensionis ad ordines promoveri valeat. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 2. ad initium. Paris. l. 6. q. 2. n. 7. juncto n. 10.

Quæstio 433. Unde, & quo jure introductus pensionum usus?

1. Respondeo primò: Antiquioribus Ecclesiæ temporibus pensiones non adeò in usu fuere. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 11.

2. Resp. secundò: Sed neque hunc usum pensionum Ecclesiasticarum à jure positivo seu canonico introductum, neque tamen etiam ab eo rejectum, (de quo q. seq.) sed potius ab eo non agnatum, tradit Lott. l. 1. q. 36. n. 9. ex Gabriel. conf. 191. n. 1. l. 2. asserente, super materia pensionum non haberi leges canonicas; licet enim in aliquibus earum fiat mentio pensionum, eas tamen loqui de pensionibus non nisi latissimè sumpto hoc vocabulo, non verò de pensione per Papam ad vitam alicujus pro alimentis reservatâ, & speciatim c. audivimus. de collation. deleg. si attentius legatur, non loqui de hac pensione, sed de præstatione voluntaria ex causâ confictæ transactionis sine aliquo Papæ assensu, & sic inefficaci, ait Lott. loc. cit. n. 10. Servatum igitur potius hunc usum à jure quodam commentitium, non ita dicto, quasi id falsum, vel etiam fictitium, sed quia non à lege aliqua, vel à Principe aliquo constitutum vel positum sit, sed simpliciter citra ullam constitutionem ab antiquo tempore relictum asserit *ibid.* Lott. n. 11. Idem sentit Azor p. 2. l. 7. c. 21. q. 5. dum ait, reservationes pensionum usu tantum, & jure novo esse introductas.

3. Respondeo tertio: Ratio verò, unde dictum jus commentitium profluxit (quippe talis juris commentitii non ita difficulter reddi potest ratio, secus ac contingit in jure positivo, dum vix fieri potest, ut, quod sine lege recipitur, recipiatur etiam sine ratione. Lott. num. 12.) siue ratio istius introductionis pensionum fuit, ut commodiore sustentatione egentibus provideretur de eo, quod alteri, nempe titulari, superabundaret. Lott. n. 13. Barbof. loc. cit. n. 54.

Quæstio 434. Vtrum reservatio pensionis sit honesta & licita, an verò sit contra ordinem naturæ & charitatis: item contra canones & jus positivum?

1. Respondeo primò: Quamvis beneficia Ecclesiastica sine diminutione sint conferenda, ut dicit Innoc. c. unic. eod. tit. ex causâ tamen honesta potest imponi pensio solvenda ex redditibus beneficii. Paris. l. 6. q. 2. citans Abb. Felin. & AA. communiter in c. ad aures. de rescrip. citatum verò caput illud unicè vetat solum, ne collator reddituum partem quasi pacificando sibi reservet, & ea ratione beneficia cum diminutione conferantur. Paris. *ibid.* n. 2. ita dictum textum interpretante. Sic itaque licitum & honestum est reservare pensionem, dum duas hæc causas habet, nimirum unam ex parte reservatarii, ut scilicet is egeat, alteram ex parte illius, qui pensione gravatur, ut ei sint redditus

T 2

super-

superflui Ecclesiastici, ait Lott. l. 1. q. 36. n. 42. Siquidem omnino iustum & sanctum est, ex superfluis ab uno auferre, ut detur egenti, per eum, cui redditum Ecclesiasticorum absoluta est administratio, dum etiam aliis clerici ad horum redditum superfluum in pauperes erogationem tenentur. c. sicut. 8. dist. 47. Lott. n. 43. Unde jam

2. Respondeo secundò: Non est contra naturam & caritatis ordinem ex eo, quòd victus de altari subtrahatur fervienti altari, & applicetur non laboranti, dum nimis durum & irrationabile videtur, ut, cum pensionarius in Ecclesia non labore, neque fervierit, nihilominus ex ea metat, & fructus suè labore manducet; nam quatenus beneficiatus servit altari, ei relinquatur, quod ei sufficit ad victum & ultra: nec queri iuste potest de insufficientia, cum semper præcaveat Papa, ut congrua titulari pro ejus sustentatione, deductis etiam oneribus præstandis, remaneat, quæ congrua seu congruentia vivendi non pender à proprio affectu (qui ut in homine est inordinatus. ut Seneca 3. de benef. c. 3. ita perpetuò est contrarius æquitati c. ult. de elect. in 6. facillè que resolvitur in cupiditatem, neque satietatem, neque ullum admittit finem, c. sicut ij. d. 47.) sed ab æstimatione & arbitrio moderatoris reipublicæ, cujus præcipua cura est, modum ponere sumptibus cujusque privati; cessante insuper hac amaritudine propter adhibitum consensum titularis, qui ideo non potest allegare, se esse circumventum. Lott. loc. cit. n. 49. 51. & 52.

3. Respondeo tertio: neque est contra canones seu jus positivum, Lott. cit. q. 36. n. 45. contra Corrad. pr. benef. l. 5. c. 2. n. 4. & Hostiens. in c. ad audientiam de rescrip. n. 2. censentes, hunc usum esse reprobatum à jure, præcipuè propter illud editum; beneficia sine diminutione conferantur. Non primò contra textum Clem. 2. de relig. domib. ex eo, quòd per hujusmodi pensionum reservationes distincta ad pium usum in alium convertantur, quod vetat citatus textus; dum ad istiusmodi reservationes requiritur auctoritas Apostolica, quæ per citatum textum intacta in hoc reservatur, ibi: *salva quidem Sedis Apostolicæ auctoritate*. Lott. n. 54. Non secundò contra c. exstirpanda, de præb. siquidem textus ille simpliciter prohibet, dismembrari fructus ab Ecclesia parochiali, per quam dismembrationem ipsa efficiatur alterius Ecclesiæ censuaria, quod non convenit terminis pensionis. De illius autem dismembrationis iustitià agemus alibi. Lott. cit. q. 36. n. 3. Non tertio contra c. prohibemus. de censibus. nam ibi prohibentur duo: nempe Ecclesiam fieri alterius Ecclesiæ censuariam, & collatorem partem fructuum sibi appropriare; in pensione autem neque Papa sibi applicat fructus, neque constituitur unum beneficium censuarium alterius, siquidem gravatur solum Rector beneficii in certa pecuniæ quantitate, quod non pertinet ad gravamen Ecclesiæ, nisi quis tropicè loquatur, Lott. nu. 4. Non quartò contra c. audivimus. de collusionione deteg. nam per textum illum non prohibetur usus, sed abusus, non pensio, sed collusio, quæ nimirum duo inter se collidunt, uno sustentante se super beneficio ab alio molestari, ut sic cedenti ex causa transactionis reservetur pensio annua, Lott. n. 6. Non quintò contra c. unic. ut benef. sine diminut. conferantur, quia id locum non habet in pensione

ut vidimus. Lott. n. 5. Non sextò contra c. majoribus. de præb. ubi prohibetur, ne beneficia sciendantur, quia pensionum reservatio non infert beneficiorum divisionem. Lott. loc. cit. n. 47. Atque ita contra Paul. Roman. in tr. de pens. c. 8. n. 22. Gig. eod. tr. q. 96. n. 1. & alios variis dictionibus pensionum usui invidiam conciliantes concluditur cum Lott. n. 55. illum in se amarum nihil aut dissonum juri in se continere, secus ac fortè de reservatione omnium fructuum dici posset, tamen & in hac causa honestatis prævaleat. ut Lott. n. 56. Nihilominus magis adhuc in specie sit

Quæstio 435. An licita sit pensio in favorem resignantis sic volentis & non aliter, beneficio resignato imposta à Papa?

Respondeo affirmativè. Azor p. 2. l. 7. c. 21. q. 5. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 2. n. 1. Paris. l. 6. q. 2. n. 67. citans Abb. Anan. Felin. in c. non satis. de simon. Tamen enim resignatio debeat esse pura & libera, c. ex parte il. i. de off. deleg. & ibi DD. communiter, id tamen intelligitur, nisi Papa aliter deposuerit, siquidem factum Papæ in hoc puncto tollit omne vitium simoniæ, prout de jure & stylo inveterato attestatur Nav. in man. c. 23. n. 107. Paris. loc. cit. n. 68. & 69. Proceditque etiam ipsum, etiam si ante resignationem inter resignantem & resignatarium de solvenda annuatim pensione præcesserit tractatus, ita ut secutà dein resignatione, impletaque hac conditione vitium nullum simoniæ etiam mentalis remaneat. Paris. loc. cit. n. 70. citans Felin. in c. ad audientiam. il. 2. de rescrip. n. 3. Gamb. de pot. leg. l. de pension. n. 116. n. 1. & c. ac subdens n. 71. quod nisi Papa auctoritas redderet istiusmodi resignantes rutos, luminet laqueus valde universalis, ut Redoan. de simon. p. 2. c. 13. n. 7. dum quotidie fiunt tales resignationes in manibus Papæ, & conceduntur resignantibus pensiones, Papæ sciente saltem in genere, quòd ambæ partes inter se tractaverint. Sed neque tractatus de renunciando certo modo est prohibitus, sed solum pactio firma; præcipuè, si apponatur clausula: *si Sanctissimo placuerit*: & ita nihil concludatur in hoc tractatu, vel si concludatur, remittatur Papæ. Paris. n. 72. & 73. citatis pluribus. Et sic hodie dum permittos esse hujusmodi tractatus de stylo, ut in mandato & supplica dicatur, quòd renunciatur reservatà pensione, & hoc tolleretur à Papa, tradit Paris. n. 75. unde, si quandoque in literis apponatur: *modò non præcedat prius pactio privata*: id intelligitur, ut non detur pecunia, Paris. cit. n. 75. ex præposit.

Quæstio 436. Num odiosa, an verò favorabilis sit pensionum reservatio?

Respondeo, minimè odiosam esse. Sequitur ex respons. ad qq. præced. dum enim duplici dicta causà honestatur, & uni communi nullatenus contrariatur, sed potius valde congruit, odiosa minimè dici potest, præcipuè ubi concurrat consensus illius, qui videbatur gravari (quod ipsum esse de forma, dicitur infra, & in quod oculos perpetuò defigit Papa, ut ait Lott. cit. q. 36. n. 46.) ita ut abstersa omni odii consideratione judicetur absolute dispositio favorabilis. Lott. loc. cit. n. 42. juncto n. 46.

2. Contrarium nihilominus, nempe impositionem pensionis esse odiosam, quia est contra jus, tenet

tenet Corrad. l. 5. c. 2. n. 4. idem asserit Paris. l. 6. q. 2. n. 5. pensionem odiosam, quia imponit servitutem beneficio. citans pro hoc Sarn. ad reg. de infirm. q. 16. Item n. 84. dicens materiam pensionem strictam, odiosam & penalem esse. Distingunt alii, ita ut velint pensionem ante concessionem, dum illa in esse deducitur, odiosam, post concessionem, quando jam in actum deducta, favorabilem dici. Burfat. cons. 126. nu. 90. apud Corrad. loc. cit. Gonz. ad reg. 8. gl. 6. proem. n. 21. citans Gig. de pens. q. 94. ad initium.

Questio 437. Quanam sit causa formalis & materialis impositionis pensionum?

Respondeo ad primum: Causa formalis est consensus consensus titularis & auctoritatis Papæ; nam neque sine illo consensu Papa reservat pensionem, neque consensus ille partium sine auctoritate Papæ præstat aliquid. l. 1. q. 35. n. 65. & 66. De quorum utroque in sequentibus.

2. Respondeo ad secundum: Causa materialis pensionum est dicta quantitas fructuum, vel, ut Lott. loc. cit. n. 52. & 53. quantitas certa pecuniarum; eò quòd, quamvis pensio imponatur super fructibus & emolumentis beneficii, fructus tamen hi sint in simplice obligatione, non autem in solutione. De quo infra.

Questio 438. Que sit causa impulsiva & finalis reservationis pensionum?

Respondeo ad primum: Causas impulsivas, quibus Papa impellitur ad reservandam pensionem, de qua hic sermo, duas solum principales assignat Lott. l. 1. q. 35. n. 45. nempe resignationem, sive simplex ea sit, sive sit pro concordia, & contingentem novam vacationem beneficii, utpote, quæ non intenduntur ut finis, sed quæ simplicem solum occasionem præstant reservandi Pensionem, & ad quas omnes alie reducuntur, vel, si quæ sunt alie huc non reducibiles, hæc terminos hujus resignationis excedunt. Lott. loc. cit. n. 46. Idem ferè volunt alii, dum duplicem statuunt causam pro pensione Ecclesiastica (et si eas non vocent impulsivas) unam onerosam, dum alicui sub onere aliquo pensio conceditur, v. g. quia beneficium resignat, vel permutat cum altero tenuiori, vel quia cedit liti & juri prætenso. Alteram lucrativam, sub qua comprehenditur ferè omnis alia causa concedendi alicui ex alieno beneficio pensionem, v. g. quia bene meritus est de Ecclesia, vel quia is, aut ejus consanguinei servitium aliquod vel obsequium præstiterunt, in cujus obsequii gratitudinem pensio conceditur, Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 2. n. 1. Azor. p. 2. l. 7. c. 21. q. 6. Paris. l. 6. q. 2. à n. 7. quin etiam ibid. n. 130. ex Paul. Rom. tr. de pens. q. 1. n. 1. causarum illarum impulsivam comprehensarum sub causa lucrativa quatuor enumerat: nempe literaturam, sive quia quis literatus est, seu studiis vacat; hospitalitatem, seu quia quis hospitalitatem exercet: præmium & amorem, additque in usu esse has, morum & vitæ honestatem, aliæque laudabilia.

2. Respondeo ad secundum: Causa propriè finalis in utraque illa causa impulsiva semper est unica, nempe alimentorum suppeditatio. Lott. cit. n. 46. Card. de Luc. de pens. d. 19. n. 11. ubi pensio reservata seu assignata dicitur pensionarii alimentis, quorum naturam habere dicitur, &

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

quorum jure regulatur. Quotiescunque enim Papa providet alicui sub reservatione pensionis, sive ex causa simplicis resignationis, sive ex causa cessionis jurium pro concordia, aut simpliciter pensionem reservat, tam in supplicatione quàm in proemio literarum inserit clausulam expressivam causæ hujus alimentorum. Lott. n. 47. nam in casu cessionis seu resignationis, etiam ex concordia, hæc clausula concipitur per hæc verba: *ne ex cessione tua hujusmodi nimium patiaris detrimentum, &c.* & cum ex natura subjete materiæ id referatur ad pensionem clerici dimittentis beneficium vel jus in eo, præferret intentionem Papæ eam reservandi in causam alimentorum, ut Gabriel cons. 187. n. 11. l. 2. Lott. cit. n. 47. Paris. cit. q. 2. n. 11. In alio verò casu simplicis reservationis, cum vacat, vel providetur beneficium, inseritur hæc clausula: *ut commodius, vel ut decentius sustentari valeas, &c.* Paris. n. 8. Lott. n. 50. Et quidquid sit de hac clausula inserta legatis vel aliis privatorum dispositionibus, in hac materia pensionis adjecta in supplicatione, & in literis Apostolicis causam alimentorum necessariò infert. Lott. cit. n. 50. citans Gig. de pens. q. 51. n. 20. & Rotam decis. 99. n. 1. p. 1. recent. unde jam concludit Lott. n. 51. quidquid sit in aliis anomalis pensionibus, in pensione, de qua hic, non cadere distinctionem, an reservata ex causa alimentorum, vel secus; cum hæc causa alimentorum vi dictarum clausularum semper sit implicita, quantumcunque non facta mentio expressa de alimentis; citatque pro hoc Riminald. cons. 298. n. 11. & 13. idque præcipuè, cum gratia pensionis facta est clerico, ut Gabriel cons. 191. n. 9. l. 2. apud eund. Lott. loc. cit. atque ita causa pensionis semper est pia; cum causa alimentorum dicatur pia. Paris. cit. q. 2. n. 9. citans Gig. de pens. q. 96. De cetero, num sine causâ validè, etiam à Papa, reservetur pensio, dicitur infra.

Questio 439. An pensio sit quid spirituale?

Respondeo primò: Supponendo, quæstionem præcedere non de pensione, quæ datur in titulum beneficii, nempe quando certa pensio extrahitur ex pingui beneficio, ut deinceps sit beneficium Ecclesiasticum; sed de pensione, quæ simpliciter constituitur ad tempus super fructibus beneficii, & assignatur alicui auctoritate Superioris. Hoc supposito,

2. Respondeo secundò: AA. planè non convenire in eo, num pensio ista sit quid spirituale. Utriusque sententiæ fautorum fundamenta & ferè verba proponam. Primò Garc. p. 1. c. 5. n. 8. tradit, pensionem illam (subintelligendum videtur: etiam si de cetero constituitur super fructibus beneficii alicujus) quæ titulo seculari & uti laico assignatur in stipendium pro servitio temporali, puta, pro patrocínio, pro pulsandis campanis, vel aliis pro remuneracione laborum esse omnino profanam; pro quo citat Gig. de pens. q. 67. n. 2. Duaren. de benef. l. 6. c. 4. Mand. ad reg. 19. cancell. q. 11. n. 2. Pensionem verò illam, quæ hodie est in usu, nempe quæ loco beneficii assignatur (intellige absque eo, quòd ipsa sit, aut inducat rationem beneficii, aliud enim est assignari illam tanquam beneficium, & aliud succedere illam in locum, seu loco beneficii) ut commodius quis sustentari valeat, vel ex causa resignationis, ne ex ea nimium dispendium patiat (quam proinde Mandos. loc. cit. malè vocat illam, quæ datur in titulum

T 3

titulum

titulum; de pensione enim datâ in titulum beneficii, eam esse quid spirituale, non dubitatur ab AA. opposita sententia, ut videtur esse apud Lessl. de iust. l. 2. c. 55. n. 114.) non esse quid merè temporale, sed potius esse spirituale aut spirituali annexam, dependenter seu consequenter imitari beneficii asserit Garc. loc. cit. n. 10. eò quod, sicut beneficium, prærequirit & præsupponat clericatum, & ideo dicatur spiritualis seu spirituali annexum dependenter. Insuper, ut Garc. n. 17. quia ex Constitut. Pij V. obligatur pensionarius ad recitandum officium B. Virginis, exinde etiam dicitur pensio annexa spirituali hac ratione, quia ut Nav. de restitu. l. 2. c. 2. n. 200. jam datur propter officium sicut beneficium; adeoque post hanc constitutionem, ut Henric. in sum. l. 13. c. 13. §. 2. jam pensio datur titulo Ecclesiastico. Pro hac sententia Garc. n. 18. citat Navar. in man. c. 21. n. 111. & conf. 63. n. 59. de simon. Vegam in respons. casuam. cas. 37. Eman. Rodrig. in sum. to. 2. c. 21. n. 7. & 8. Vivald. in append. ad candelab. aureum. c. 1. n. 33. Redom. & Rotam in Britonoriens. commendâ 12. Decemb. 1588. Ac denique n. 20. hinc infert Garc. citatis pro se quamplurimis pensionem istam non posse pecuniâ redimi, nec pretio transferri sine simonia, si id fiat sine auctoritate Papæ. Idem cum Garc. tenet Paris. l. 6. q. 4. n. 54. ubi ait: hodie Rota tenet, pensionem non esse quid profanum, sed spirituali annexum.

3. Contrarium, nimirum pensionem non esse quid spirituale, tenent Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 5. n. 25. ubi expressè de illa pensione ait: Pensio est quoddam jus temporale separatum formaliter, & per se distinctum ab ipso beneficio. Card. Luc. de pens. d. 63. n. 7. ubi inquit: Pensio non tangit spiritualitatem beneficii, neque in eo aliquod jus in re, aut ad rem tribuit, sed solum percipit temporalitatem fructuum: & d. 78. n. 10. ubi: Pensio est quid temporale, non autem spirituale, utpote super fructibus, non autem super Ecclesia rectoria vel administratione, & consequenter de ejus natura etiam laici sunt capaces; & quamvis clericatus sit necessarius, adeo, ut eo cessante cesset pensio; id tamen provenit ex stylo Curie non reservandi pensiones, nisi pro clerico. &c. In idem inclinat Azor p. 2. l. 8. c. 5. q. 6. ubi ait: Communis est omnium juris canonici interpretum sententia, pensionem non esse jus aliquod spirituale, aut rei spirituali annexum, sed commodum quoddam temporale, seu jus quoddam profanum per se à beneficio distinctum & sejunctum, eò quod beneficium Ecclesiasticum non sit, nec conferatur jure & ratione ministerii spiritualis, sed in vita subsidium: & certè pensionem rem esse profanam, sapius in Rota judicatum fuisse, testatur Gamb. de offic. Leg. l. 6. n. 633. sic etiam esse jus quoddam temporale formale à beneficio per se separatum, dicitur in decis. 425. p. 1. recent. Idem docent Anchar. Card. Imol. in clem. 1. de suppl. negl. prolat. Ità quoque Gig. de pens. q. 7. n. 2. q. 16. n. 1. q. 99. n. 7. ubi allegat Bald. Felin. & alios idem sentientes. At verò pensionem non esse rem seu jus profanum, sepe hoc nostro tempore responsum esse in Rota, tradit Paris. l. 6. q. 4. n. 54. Item esse jus rei spirituali annexum ut consequens, ait Nav. to. 1. conf. 52. de preb. Non esse rem profanam, sentit etiam Gamb. loc. cit. n. 54. Sunt quoque pensioni multa cum alio quovis jure rei spirituali annexo communia. Ego tamen, ut valde probabile judico, pensionem jus esse simpliciter non sacrum, hoc est, non convenire clerico, cui datur ob officium & ministerium sacrum, quoniam datur ut alimentum, & in subsidium vita, non ratione alicujus spiritualis

ministerii; quia tamen est portio quadam ex beneficii fructibus derivata, ideo voluerunt Pontifices, ac usus ac consuetudo recepit, ut non datur nisi clericis, nec absque Papa auctoritate conferatur, redimatur, aut transferatur, & ut per matrimonium extinguatur, & ut ex ea solvatur annata; denique ut habeat multa cum beneficio communia, & propterea si quis contendit, pensionem, que datur alicui, quia clericus est, esse jus rei spirituali annexum ut consequens, valde probabiliter loquitur; imò nunc hac sententia videtur communi consensu recepta, & meo iudicio vera. Ità verbatenus Azor, quem vides, dum per ultima verba inclinat potius in spiritualitatem pensionis, vim omnem facere in id clericis ut clericis, seu quia clericus est, Omnium expressius pro temporalitate pensionis stat Lotr. l. 1. q. 44. n. 15. ubi ait: quod pensio in substantia & quò ad effectum, ut ipsa ab initio debita transeat ad hæredes, reputetur quid merè profanum, reguleturque secundum terminos usus fructus in rebus profanis; citat pro hoc G. de pens. conf. 4. n. 4. & Rotam in Aquilegensi fructuum. 14. Jun. 1599. Item l. 1. q. 42. n. 37. dicens, pensiones propius accedere ad contractus profanos, quam reliqua Ecclesiastica; pro quo citat Gomef. ad reg. de infirm. q. 16. circa finem. Et fufius l. 3. q. 29. à n. 76. ex fundamento id resolvens, dum ait: Dum agitur de crimine simoniae, supponendum necessario, subjectum pacti seu pactationis nullum aliud esse, quam rem spirituale, aut spirituali annexam. Difficultas autem est in eo, quid in hac materia dicatur spirituali annexum. Et scribentes in c. quæsitum de rer. permitt. id intelligunt de connectione, quæ inseparabilitatem inducit, adeo ut pro constituenda hujusmodi annexitate in re illa, quæ de per se æstimatur temporalis, contemplerur simplex jus incorporale, ad effectum, ut possit permitti rei spirituali, quæ & ipsa incorporalis. Tale est jus patronatus, cum in eo datur ista inseparabilis connexio hujus juris cum jure spirituali ipsius tituli beneficii, & hinc circa jus patronatus committitur simonia, circa alia autem, in quibus non datur ista annexio, sed duntaxat quadam contiguitas, sive adhesio, etiam licet incorporalia, simonia non committitur, cujusmodi est pensio; nam illa est quidem jus incorporale, ac minime annexum beneficio annexione inseparabili, & unius entis constitutiva; ad hunc enim effectum necesse est jus illud spirituale subijci tanquam materiam alteri juri incorporali vel formæ, quæ in ea vivat, ut probat D. Tho. 2. 2. q. 100. a. 1. ad 6. uti contingit in jure patronatus; illi enim subijcitur beneficium, quod est jus spirituale, in quo vivat, & quo destructo quoque destruitur. Quod minime trahendum ad pensionem, cujus subjectum non est beneficium seu titulus beneficii, ut malè existimavit Navar. in man. c. 23. n. 111. & conf. 60. n. 1. de simon. unde & intulit, committi circa pensiones simoniam, cujus sententiam probârunt aliqui apud Paris. l. 6. q. 4. n. 54. & Garc. p. 1. c. 5. n. 19. maxime nixi auctoritate Rotæ Britonoriens. commendæ 12. Decemb. 1588. Verius enim est, nullum aliud esse subjectum pensionis, quam fructus beneficii, pro ut sunt distincti & separati ab ipso beneficio (ut idem Lotr. l. 1. q. 39. à n. 37.) & per consequens in mera temporalitate consistere absque ulla spiritualitate, cum, utrunque reputetur onus reale, subjectum illius oneris non sit ipsum beneficium (ut idem Lotr. cit. q. 39. n. 73.) unde adhæret quidem rei spiri-

spirituali, sed non dicitur ei annexa inseparabiliter; tamen enim titulus beneficalis extrinsecus per suppressionem vel unionem, adhuc pensio integra remanebit, non secus ac vice versa extincta pensione non extinguatur beneficium. Quapropter, ut Lott. n. 88, citans pro hoc Rebuff. *tr. de paris. posses. n. 132. Cig. de pens. q. 1. n. 1. & q. 21. ad initium. & q. 99. n. 6. & 7. &c.* si in eatur pactum super pensione jam reservata, nec tangatur beneficium, pactio non erit simoniaca, praterquam si pensio esset concessa in titulum beneficii, ut distinguit n. 89. cum Bursat. *conf. 178. n. 28. & Less. de just. l. 2. c. 55. n. 114.* Constituire vero spiritualitatem in pensione ex eo, quia reservetur clericis, & his imponatur obligatio recitandi officium B. Virginis, Lott. n. 90. dicit esse meram vanitatem; cum jus spirituale longe aliter aestimetur: ut se ostendisse ait, l. 1. q. 9. n. 5. & precipue n. 14. siquidem nec onus psallendi in choro causat spirituale aliquod jus, nisi sit canonicè institutum, ut tale esse debeat. Neque prabenda, quæ pro istiusmodi munere præstando assignatur, reputatur spiritualis, quo minus sit expers simoniæ, ut Lott. n. 91. Porro ad illud, quod Rebuff. *loc. cit. n. 13.* subdit, pensionem esse connexam cum beneficio, sicut jus patronatus, ac propterea non posse vendi, respondet Lott. n. 95. eum loqui de annexione coheræiva, & in ordine ad nullitatem actus venditionis, non autem in ordine ad crimen simoniæ. Præinde se mirari ait, n. 92. qualiter sic ex simplice auctoritate Rebuffii & Probi contrarium pronunciarit Rota in dicta Britonoriens. *commenda.* Ac denique ad illud, quod censet Mand. *de signat. grat. in. de extinct. pens.* posse fieri hanc extinctionem auctoritate Papæ, quia illa excludat omnem labem simoniæ, ait Lott. n. 96. illam quidem auctoritatem esse necessariam ad hanc extinctionem; non tamen pro abstergenda labe simoniæ, nisi eatenus, quatenus processerit pensio ex causa resignationis vel alia, ex qua possit argui pactio circa ipsum beneficium cedendum; & ita intelligendos omnes illos, qui nimis effuso sermone pronunciarunt, redimentem pensionem sine auctoritate Papæ committere simoniæ. De quo vide plura infra, ubi de redemptione pensionis.

Quæstio 440. An pensio Ecclesiastica sit verè ac propriè beneficium?

Respondeo primò: ea, quæ verè datur in titulum, dum nimirum, ut dictum, certa pensio extrahitur ex pingui beneficio, ut deinceps sit beneficium, propriè ut beneficium, & beneficii appellatione venit, nec refert, quod pensio appelletur, quia non est vis in nomine. Azor p. 2. l. 8. c. 5. q. 5. Garc. p. 1. c. 2. n. 4. citans Redoan. *de simon. p. 2. c. 14. n. 18.* Covar. *pract. 99. c. 36. n. 10.* Navar. *conf. 11. de restitut. in fine.* Suar. *to. 5. de cens. d. 15. f. 1. n. 7.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. §. 5. &c.*

2. Respondeo secundò: Ea, quæ ex fructibus assignatur alicui ob ministerium temporale, quod præstat Ecclesiæ seu clericis, v. g. quia curam habet pulsandi campanas, vel docendi pueros Grammaticam, vel cantum Ecclesiasticum, vel obeundi munus Advocati vel Procuratoris, nullatenus est verè beneficium, dum nequidem statum clericalem in pensionario requirit. Castrop. *de benef. d. 1. p. 11. §. 1. n. 3.* Barbof. *juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 16.* Garc. *loc. cit. n. 18. in fine.* contra Vegam *in respons. cas. cas. 37.* citatum ab eod. Garc.

3. Respondeo tertio: Ea pensio, quæ conceditur loco beneficii, seu quæ datur alicui clerico ob beneficium ab eo simpliciter, vel in favorem resignatum, vel cum altero beneficio tenuiore permutatum, vel ob litem & controversiam renuntiata vel omisam, ne nimium dispendium patiat, vel etiam, quæ reservatur clerico simpliciter ex alieno beneficio, ut inde commodius sustentetur, talis inquam pensio (et si regulatur jure beneficiorum, C. Luc. *de pens. d. 49. n. 4. & d. 42. n. 3.* sintque multa illi cum beneficio similia, puta, quòd non detur laico, non constituitur, nec transferatur, nisi auctoritate Papæ, Lott. l. 1. q. 37. n. 17.) non est verè ac propriè beneficium. Lott. *cit. num. 17.* item *ibid. num. 1.* dicens, materiam pensionis nihil commune habere cum beneficio, & n. 14. dicens, pensionis Ecclesiasticæ materiam non pertinere ad materiam beneficaliam. Azor p. 2. l. 8. q. 5. n. 4. dicens esse communem omnium DD. sententiam, pensionem minime contineri appellatione beneficii Ecclesiastici. & l. 3. c. 5. q. 2. ubi: communi omnium consensu receptum est, annuam pensionem Ecclesiasticam non esse beneficium, citat pro hoc Abb. & Felin. *in c. ad audientiam. de rescrip. Selv. de benef. p. 1. q. 3. n. 10.* Gomez. *ad reg. de infirm. q. 16.* Mandos. *ibid. q. 11.* Castrop. *de benef. d. 1. p. 11. §. 1. n. 4.* citans Tolera. *in sum. l. 5. c. 82. n. 2.* Item Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. §. 5. n. 1.* citans Hojed. *de incompat. p. 2. c. 7. n. 4.* Rebuff. *tr. de nominat. n. 39. &c.* ac subdens n. 3. idem procedere, si ve pensio detur in titulum, ut communiter fieri solet, quando reservatur super fructibus beneficii in favorem alicujus clerici ad vitam illius (per quæ verba satis indicat, se per dationem in titulum non intelligere ipsum titulum beneficaliam, seu erectionem illius in titulum) si ve detur in stipendium, puta, pro patrocinio præstando, pro negotiis sollicitandis, &c. Item hanc negativam tenent Paris. *de resign. l. 2. q. 15. n. 11.* ubi: pensio non sapit titulum beneficaliam, nec est beneficium Ecclesiasticum. & l. 11. q. 4. n. 31. Garc. *loc. cit. n. 6.* citans præter citatos ab eo pro respons. l. ad hanc q. Quintadv. *Ecclesiastic. l. 1. c. 3. n. 13.* Coraf. *de benef. p. 1. c. 4. n. 1.* quin & expressè Garc. p. 1. c. 5. n. 48. ait, quòd etiam si pensio sit quid spirituale, adhuc tamen non sit verè ac propriè beneficium, nec veniat nomine beneficii. Item Barbof. *juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 52.* dicens: pensionem istam à beneficio differre non solum nomine, sed etiam naturâ, quin & effectu; ac n. 8. citans pro hoc Filliuc. *de statu cleric. tr. 42. de pens. c. 1. n. 8.* Ugol. *de off. Ep. c. 26. §. 14.* Riccium, &c. quamvis idem Barbof. *ibid. n. 16.* dicat sententiam affirmativam, quòd pensio sit beneficium, intelligi seu procedere, de pensionibus, quæ dantur in titulum clericis, scilicet, ut commodius sustentari valeant, vel ex causa resignationis, ne ex ea nimium detrimentum patiantur. Contrariam sententiam tenentibus Gamb. *de off. leg. l. 6. n. 309.* Paul. Rom. *de pens. c. 6. n. 34.* Barbatià *in c. ad audientiam. de rescrip. apud Castrop. loc. cit. n. 3.*

4. Ratio responsionis nostræ desumitur primò ex c. *quamvis. de præb. n. 6.* ubi dicitur: non in pensione, sed in beneficio tantum volumus providere, &c. adeoque pensionem & beneficium contra distinguit hic textus. Azor, Castrop. *ll. cit.* Item ex Trident. *sess. 21. c. 2.* ubi postquam statuisse, ut nemo clericus secularis promoveatur ad ordines, nisi qui prius consecutus beneficium Ecclesiasticum

enim sufficiens, subjungit: *Patrimonium verò vel pensionem obtinentes ordinari post hæc non possunt*: adeoque distinctionem facit inter beneficium & pensionem. Castrop. *loc. cit.* Barbos. *loc. cit. n. 10.* quamvis is subjungat, ad hoc responderi posse; Concilium facere hanc specialem prohibitionem non ob id, quòd pensio dici non possit saltem latè beneficium Ecclesiasticum, sed ne nimium cresceret ordinandorum numerus. Item hoc ipsum ex eo videri probari, ait Barbos. *loc. cit. n. 11.* quòd pensionarius ratione pensionis etiam clericalis & in titulum datæ, non teneatur divinum officium (quod magnum dicitur, & ad quod aliàs omnes beneficiarii tenentur) recitare, sed tantum ad officium B. Virginis. Petitur secundo ratio ex ipsa natura beneficii seu rei; siquidem pensio hæc non est jus spirituale perpetuum percipiendi fructus ob ministerium spirituale: tum quia pensionarii vitæ finitur & extinguitur vel usus fructus; neque in ea datur successio, secus ac in beneficio, quod morte beneficiarii non extinguitur, sed vacat, ut per alios deinceps possideri queat: tum quia juris pensionis spiritualitas (gratis dato, quòd aliqua ei infit) & beneficii est diversa, quia beneficium semper fundatur in spirituali officio & ministerio; at spiritualitas pensionis non in officio, sed in personæ tantum qualitate (intellige clericali) fundatur; non enim pensio concessa in titulum datur propter officium spirituale, tamen illius obligatio (nempe recitandi officium B. Virginis) derur ex lege, sed datur in subsidium vitæ. Ità Castrop. *loc. cit. n. 4.* Maximam quoque distinctionem pensionis à beneficio ex utriusque causis tam intrinsecis, quàm extrinsecis ostendit Lott. *l. 1. q. 37. à n. 14.* nam causa efficiens beneficii non tantum est Papa, sed & Episcopus, & quicumque habens Episcopalem jurisdictionem; pensionis verò solus Papa, Lott. *loc. cit. n. 14.* causa finalis beneficii est retributio pro officio divino, quo fungitur beneficiarius; pensionis verò alimentorum suppeditatio, quamvis ea nonnunquam non sit simplex, sed respectiva ad gradum & dignitatem personæ pensionarii tenendum & conservandum. Lott. *loc. cit. n. 15.* Causa materialis beneficii sunt fundi & redditus Ecclesiastici, eorumque administratio; pensionis verò certa quantitas pecuniæ ab illis separata. Lott. *n. 16.* Causa formalis beneficii est reductio profanæ materiæ ad spiritualitatem; pensionis verò est auctoritas Papæ & consensus titularis. Lott. *n. 17. & 18.* Unde concludit asserens, pensionem multas præterea differentias extrinsecas, seu desumptas ab effectibus diversis, quos inducit beneficium præ pensione, passim congerunt AA. de quibus in sequentibus.

5. Neque in contrarium facit primò textus *cit. 6. ad audientiam*, ubi dicitur: *recipientes ab iis annuas pensiones seu alia beneficia &c.* terminus autem siue pronomen *alios* in jure familia denotat, seu repetit, ut videre est apud Castrop. *loc. cit. n. 3.* nam tamen dictus terminus in LL. sæpe familia reperit, non tamen semper similitudinem continet, aut eandem qualitatem ampliat; præsertim cum ex subjecta materia aliquid absurdum inde sequeretur, ut constat ex illo *Matth. 28. & Marc. 15. Crucifixi sunt cum eo (nempe Christo) & alii duo latrones.* Azor *loc. cit. q. 2.* Castrop. *loc. cit. n. 5.* citans Gl. in *c. sedes. verb. majores, de rescrip.* & ibi Imol. *n. 11. Felin. n. 8.* & Sanch. *de matrim. l. 3. d. 20. n. 8.* Neque facit secundo, quòd pensio subrogetur in loco

beneficii; subrogatum autem in locum alterius, ejus vim & naturam sortiatur. Nam id non est simpliciter verum, præcipue, cum ex ipso jure constat aperte, subrogatum esse alterius naturæ, quemadmodum hujus in præsentem materia manifestum est exemplum in patrimonio, quod in ordine ad suscipiendos ordines loco beneficii subrogatur, cum tamen nullatenus sit beneficium. Azor, Castrop. *ll. cit.*

Questio 441. An quis initiari possit sacris ordinibus titulo pensionis?

Respondeo: Posse aliquem jure communi promoveri titulo pensionis ad sacros ordines, modo ea ad commodam vitæ sustentationem sufficiat. Azor *p. 2. l. 3. c. 5. q. 3.* argumento *c. tuis. & c. Episcopus, de prob.* ubi dicitur, posse aliquem titulo patrimonii ordinari. Limitanda tamen responsio juxta decretum Triden. *sess. 21. c. 2.* ubi dicitur: *pensionem obtinentes ordinari post hæc non possunt, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos, pro necessitate vel commoditate Ecclesiarum.* Proinde hoc jure novo nemo titulo pensionis ad ordines admittendus, nisi id suadeat necessitas vel utilitas Ecclesiarum, prout judicaverit Episcopus. Gonz. *ad reg. 8. cancell. gl. 5. §. 5. n. 4.* Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 11. n. 10.* Ventrigl. *10. 2. annot. 11. §. 2. n. 82.* Idque etiam si de cetero (intellige præsciando ab emolumento, quod inde Ecclesiis sperari possit) talis pensionarius idoneis moribus, scientiâ, ætate instructus esset, ut colligitur ex antecedentibus Concilii verbis, quibus constituitur, nullum promovendum ad ordines, etiam si idoneus moribus, scientiâ, ætate, nisi prius constiterit, habere illum beneficium sufficiens Ecclesiasticum. Barbos. Gonz. *ll. cit.* qui & exinde notant, pensionem non esse verum beneficium Ecclesiasticum. Idem tamen esset etiam de pensione, nempe quòd, sicut quis promoveri potest ad titulum beneficii absque ulla necessitate, vel utilitate Ecclesiarum, ita etiam ad titulum pensionis, dum datur pensio in titulum perpetuum beneficii Ecclesiastici, quia tunc reipsa esset beneficium. Ventrigl. *loc. cit.* citans Gigo. *conf. 33. & de pens. q. 94.*

Questio 442. An obtinens pensionem gaudet privilegio fori?

Respondeo primò: Quamvis pensionarius, modo sit clericus, gaudeat privilegio canonis, hoc est, ut percussus illum incidat in excommunicationem, hoc enim gaudet quis eo ipso, quòd clericus sit, etsi pensionem non habeat, etiam si nec habitum, nec tonsuram clericalem deferat, licet ob istam non delationem habitus & tonsuræ privetur privilegio fori juxta declarationem Cardinal. S. Congreg. Concil. Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. §. 5. n. 70. & seq.* Non tamen exinde præcisè, quòd pensionem quis habeat, gaudet privilegio canonis aut fori, etiam si in habitu & tonsura clericali incedat, si verè clericus non est, adeoque nec pensionem in titulum spiritualem obtineat, patebit ex mox subjiciendis.

2. Respondeo secundo: Sed neque (etiam dum clericus est, & habitum clericalem defert) si pensionem non obtineat in titulum spiritualem, seu loco beneficii, gaudet privilegio fori. Gonz. *loc. cit. n. 6.* Barbos. *juris Eccl. l. 3. c. 11. n. 17.* pro hac parte negativa citans plures, & pro parte opposita

posita seu affirmativa longè plures, quos inter se hac ratione conciliat, ut affirmativam tenentes dicat loqui de pensione data in titulum spiritualem, seu loco beneficii.

De ijs, qui pensionem imponere seu reservare possunt.

Questio 443. An Papa imponere possit pensionem, idque sine causa?

1. **R**espondeo ad primum: certum esse, Papam posse imponere, seu reservare pensionem; cum penes ipsum bonorum omnium Ecclesiasticorum sit administratio, juxta c. 2. de prob. & clem. 1. ut lite pend. in fine. & plenissimam habeat in beneficalibus potestatem. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 2. n. 1. Garc. p. 1. c. 5. n. 274. citato Gig. de pens. q. 6. n. 1. cum communi.

2. Respondeo ad secundum primò: Licet imponere nequit pensionem sine causa, & quidem legitima. Azor p. 2. l. 8. c. 5. q. 8. Castrop. loc. cit. n. 3. tum quia generale est, quamlibet actionem sine legitimo sine factam esse illicitam, & ut bene Azor, quod sine justa causa fit, ut minimum imprudenter, leviter & temerè fit: tum quia contra rationem bona Ecclesie dispensare extra finem, ad quem fuerunt relicta, nempe pro bono Ecclesie, & in augmentum fidei & cultus divini. Castrop. cit. n. 3. & sic, cum redditus Ecclesie in pios usus erogari debeant, pensio in eum, qui bonis abundat, sine ulla rationabili causa jure conferri non potest, & esset id potius dissipare, quam dispensare bona Ecclesie. Azor loc. cit. Tenebitur proinde Papa in hoc casu impostam pensionem revocare. Castrop. cit. n. 3.

3. Respondeo ad secundum secundò: Potest nihilominus validè absque causa, vel etiam sine causa legitima imponere pensionem, & pensionarius eam licetè & securè obtinere & retinere. Azor cit. q. 8. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. n. 7. Barbosa juris Ecclesie. l. 3. c. 11. n. 55. Card. de Luca in sum. de pens. n. 4. Paris. de resign. l. 6. q. 2. n. 131. Castrop. cit. n. 3. citans Sanch. in decalog. l. 7. c. 29. n. 97. Gig. de pens. q. 6. d. n. 6. & q. 10. & c. Garc. loc. cit. n. 275. citans Rebuff. de pacif. poss. n. 129. & plurimos alios contra Vasq. in opusculo de benef. c. 2. §. 3. dub. 11. d. n. 68. Lessi. de just. l. 2. c. 34. n. 204. Tollet. in sum. l. 5. c. 83. n. 1. Rodriq. in sum. ro. 2. c. 21. Gamb. de off. Leg. l. 10. c. 186. & plures alios, quos refert Castrop. loc. cit. n. 2. Ratio nostræ responsionis est, quòd cum dominium bonorum Ecclesiasticorum resideat penes Ecclesiam, & consequenter penes Papam tanquam illius caput & superiorem, si ea alienet, validè alienet, etsi tam ipse, quam ejus successor alienationem, si facta sine ulla justa causa, revocare possint ac debeant. Castrop. cit. n. 3. Et est, Papa bonorum illorum dominus non sit, sed solum dispensator; si tamen inter clericos ea dispensavit, valida erit talis dispensatio, etiam sine causa facta, quia quoad substantiam non est contra voluntatem Christi & Ecclesie, sed solum quoad modum; ut id confirmatur exemplo provisionis beneficiorum factæ dignis omissis dignioribus, utpote quæ illicita est, quia contra bonum commune Ecclesie, & modum ab ipsa præscriptum, valida tamen, quia non est contra substantiam, dum non contradicit substan-

tiali Ecclesie intentioni, quæ est, ut ministris dignis fiat collatio. Castrop. loc. cit. qui etiam ex hac posteriore parte rationis infert, invalidam quoque fore hanc impositionem pensionis sine causa, si impositio non pro clerico, sed pro laico imponatur, & Pontifex sit solum administrator bonorum Ecclesie.

4. Respondeo ad secundum tertio: Quòd si tamen Papa reservans pensionem puravit adesse legitimam causam eam reservandi, cum tamen à parte rei causa nulla legitima adesset, utique concessio pensionis est nulla, quia est contra voluntatem Papæ. Castrop. loc. cit. n. 2. Garc. loc. cit. n. 280. Azor cit. q. 8. in fine. Paris. l. 6. q. 2. n. 77. Unde etiam, si causa expressa est, debet justificari, Garc. n. 279. juxta decis. Rotæ in Romana pension. Anno 1588.

5. Respondeo ad secundum quarto: Sed neque regulariter Papa assignat pensionem sine causa. Ventrigl. ro. 2. annot. 11. §. 1. n. 7. dicens Papam non solere reservare pensionem sine causa finali, quæ est suppeditatio alimentorum; vel impulsiva, quæ solet esse resignatio vel cessio, sive simplex, sive pro concordia. Garc. n. 278. Corrad. loc. cit. n. 2. qui etiam l. 1. c. 5. n. 177. ait, in reservationibus pensionum, quæ ex stylo Curie dicuntur de consensu, non solere Papam reservare pensionem sine alicujus causæ expressione. Et licet causam non expressisset, præsumendus nunquam tamen est, sine causa eam imposuisse. Castrop. loc. cit. n. 2. Et in dubio censendus motus causæ iusta. Garc. cit. n. 279. juxta citatam Rotæ decis.

Questio 444. Quid possit circa impositionem pensionis Archiepiscopus, Episcopus?

1. **R**espondeo primò, posse Archiepiscopos, Episcopos, aliòsve locorum Ordinarios iusta de causa, puta, pro bono pacis ac litis terminandæ, pro utilitate Ecclesie, pro alimentis pauperum, imponere pensionem ipsis beneficiatorum personis, seu talem, quæ ad successorem in beneficio non transit, sed ipsius beneficiati, cui imponitur, morte extinguitur, ad quod onus est personæ beneficiarii, non ipsi beneficio impositum. Azor p. 2. l. 8. c. 6. q. 1. dicens, id de jure posse Episcopos, prout colligitur ex c. nisi essent. de prob. & hoc, nihilque aliud, velle AA. absolute aliàs tenentes, posse Episcopos, aliòsve Ordinarios pensionem alicui reservare. Card. de Luca de pens. d. 40. dicens, esse receptam. Lott. l. 1. q. 35. n. 21. & 22. dicens, id posse Episcopum, dum v. g. ex potestate compromissoria inter duos super beneficio contendentes uni illorum adjudicat beneficium, & pro bono pacis jubet per eundem, quoad vixerit, alteri aliquam quantitatem persolveri absque ullo præjudicio successoris. Sic quoque ait Laym. in c. de cetero. de transact. n. 2. per transactionem litis terminandæ causæ institutam auctoritate judicis delegati, onus pensionis aut census imponi potest, non ipsi beneficio, ita ut ad successores transeat, sed parti transigenti ad certos annos, aut ad tempus vitæ. Atque Lott. loc. cit. hunc esse casum cit. c. nisi essent. & in his terminis consuluisse Anchar. conf. 279. n. 1. Decium conf. 1. 41. n. 4. Felin. in c. ad audientiam 2. de rescrip. n. 2. Verum pensionem sic constitutam ad vitam tantum beneficiati non esse pensionem nisi latè accepto hoc vocabulo, ait idem Lott. loc. cit. n. 21.

2. Re-